

«Durzulan» Durowyň heläkçiligini gutlamalymy?

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 январа, 2025

"Durzulan" Durowyň heläkçiligini gutlamalymy? «DURZULAN»
DUROWYŇ HELÄKÇILIGINI GUTLAMALYMY?



Pawel Durow / Fotosurat: Sosial mediýa

Muny «Embraer Legacy» uçarynyň takdyryna baglalyňmy ýa-da oňa münenlerij betbagtlygyna? Bilemok-da.

Emma Russiýanyň döwlet ýolbaşçysy Wladimir Putiniň iň ynamdar adamlaryndan Ýewgeniý Prigožiniňem arasynda bolan «Embraer Legacy» uçary 2023-nji ýylyň 23-nji awgustynda howalanandan soň kän wagt geçmänkä awariýa uçran bolsa, 2024-nji ýylyň 24-nji awgustynda «Embraer Legacy» bilen Bakudan Pariže uçan «Telegram» kanalyňy esaslandyryjy Pawel Durow «Le Bourget» howa menzilinde tussag astyna alynandygyny jümle-jahan gördi.

Şu setirleri ýazyp ýörkäm Durowyň tussag astyna alnyş müddeti dowam edýärdi.

Russiýanyň raýatlygy bilen birlikde Fransiýanyň hem raýaty bolan Durowly meselede «konsullygyň ara girmegine» rugsat berilmegi üçin Daşary işler ministrliğinden Mariýa Zaharowa degişli fransuz ygtyýarlylarynyň nezdinde ýüz tutandyklaryny mälim etdi, emma Durowyň «fransuz raýatlygynyň birinji nobatda durýandygy» tutaryk görkezilip, Moskwanyň diplomatiki kanallar arkaly eden synanyşyklary netije bermedi.

Durowyň belli bir wagtdan bäri diňe Fransiýada däl, Birleşen Arap Emirlikleri ýaly dürli ýurtlarda ýaşandygy görnüp durka, iň soňky gezek Wladimir Putiniň 18-18-njy awgustda Azerbaýjana resmi saparynyň dowam edýän günlerinde onuň bilen duşuşmak maksady bilen birnäçe gün öňünden Bakuwa gidendigi, emma Putin bilen görşüp bilmändigi aýdylýardy.

Putiniň resmi saparynyň üstünden baş gün geçenden soň Bakudan Pariže uçan Pawel Durowyň ol ýerde ele salynjagyny bilip durka-da gitmegi goýbolsun etmändigi barada hem aýdylýar.

2013-nji ýylda gurlan rus «Telegram» kanalyňyň 39 ýaşly eýesi Pawel Durowyň tussag astyna alynmagynyň sebäpleriniň arasynda «narkotiki serişdeleriniň bikanun söwdasy», «terrorçylyk», «kezzaplyk», «hasabyňa ogurlyk pul geçirmek», «çaga pornosy» ýaly aýyplamalar bolup, şu makalanyň ýazylyp ýörlen sagadynda işewüriň tussag atyna alnyş müddetiniň 96 sagada çenli uzaldylandygy mälim edilipdi.

Pawel Durowyň Russiýadaky aklawjysy wekilçilik edýän adamynyň tussag edilmegini «Ýewropa kada-kanunlaryna garşy» gelýändigine ünsi çekmek bilen aslynda **«Telegram» kanalyňyň üstünden gözegçilik edilmegi üçin gerekli parollary Russiýa döwletine bermändigi sebäpli** işewüre mundan öň kynçylyk döredilendigini we 2021-nji ýylda fransuz raýatlygyna geçendigini aýdýar.

Beýleki bir ýandan raýatlyga geçende Fransiýa döwletine wepalylyk kasamyny içen Pawel Durowyň ýene şol öňki problema bilen garşylaşandygy sebäpli tussag astyna alynandygyny öňe sürýänler bar.

Onuň hak-hukuklaryny gorap çykyş edýänler tussag astyna

alynmagy «syýasy karar» hökmünde baha berýändiklerine garamazdan Pawel Durowa garşy «terrorçylyk, narkotiki serişdeleriniň söwdasy we terrorçylyga goldaw» aýyplamalary bilen iş gozgalyp bilinjekdigini gözden salmaýarlar.

Munuň sebäbi hökmünde bolsa birnäçe ýyl öň Russiýa döwletiniň edişi ýaly Fransiýa döwletiniňem «Telegram» kanalyňy öz gözegçiligine alma we gerek bolanda möhüm ýazyşmapary petikleme islegi görkezilýär.

Edil häzir dünýä boýunça 500 million agzasynyň bolan «Telegram» kanalyňyň Russiýa Federasiýasynyň we Fransiýanyň pasportlaryny göterýän eýesine garşy «terrorçylyk, narkotiki serişdeleriniň söwdasy we çaga pornosy» aýyplamalary bilen iş gozgalma ähtimallygynyň bolmagy Pawel Durowyň gönüden-göni bu etmişleri edendigini aňlatmasa-da, «Telegram» kanalyňyň üsti bilen amala aşyrylandygy öňe sürülýän şeýle etmişleriň öňüni aljak bolmanlygyndan gelip çykýar.

«Telegram» kanalyňyň eýesine garşy ýöňkelip bilinjek aýyplamalaryň mazmunyny görenden soň has sagdyn düşündirişleriň berlip bilinjekdigi üçin P.Durowyň Parižiň «Le Bourget» howa menzilinde tussag astyna alynmagyndan öňki üýtgeşmeler boýunça sowallary orta atmak mantyksyz bolmaz.

Ynha, şol sowallardan käbirleri:

«Telegram» kanalyňyň eýesi Pawel Durow Russiýa Federasiýasynyň döwlet ýolbaşçysy Wladimir Putiniň gelişinden birnäçe gün öň Bakuwa hakykatdanam Putin bilen görüşme mümkinçiligini gözlemek üçin gelipmidi?

Şol niýet bilen giden bolsa, oňa bu mümkinçiligi döretme sözüni kim beripdir?

Azerbaýjanyň prezidenti Ilham Aliýewiň şu meselede talabynyň ýok bolan ýagdaýynda Pawel Durow gaýa-gopuz ýok ýerden kellesine urlan ýaly Bakuwa tutduryp gidibermäge nädip milt edip bildi?

Ýa bolmasa ony Wladimir Putin bilen duşuşdyrma sözüni rus prezidentiniň iň ýakynyndaky adamlardan biri berdimikä?

Eger şeýle bolsa bu duşuşyk näme sebäpli amala aşman galady? Ýa-da amala aşdy-da, şu güne çenli habar beriş serişdelerine maglumat syzdyrylmagynyň öňi alyndymy?

«Telegram» kanalyň eýesi nämüçin Russiýa Federasiýasynyň döwlet ýolbaşçysy Bakuwdan gaýdansoň ýene baş günläp Bakuwda galdy? Galan bolsa kimler bilen duşuşdy? Duşuşmadyk bolsa baş gününü dynç alyp geçirdimi?

Pawel Durowyň Pariže ala-böle Bakuwdan gitme kararyna gelmeginiň aňyrsynda haýsy maksatlar bolup biler?

Soňky aýlarda Fransiýa bilen Azerbaýjanyň arasy beter bulaşyk ýagdaýdaka, «Telegram» kanalyň Fransiýanyň raýaty bolan eýesi Bakuwdaky göçümleriniň netijesiz bolandygyny görüp, raýatlygy bolan döwlet bilen gizlin ylalaşyga gelip we üstündäki basyşlary ýeňletmek üçin mysal üçin Dubaýa däl-de, Pariže gitmegi niýetine düwüp bilermi?

Hem Fransiýa döwleti öz koloniýasy hasabyndaky Kaledoniýa berýän aç-açan goldawyndan sebäp Azerbaýjan bilen mundan soňky gatnaşyklarynda Pawel Durowyň bilýän syrlaryny onuň öz garşysyna ulanyp, hyzmatlaryndan peýdalanyp bilermi?

Mysal gerekmi, baş üstüne: gaty daşa gitmän Ryza Zarrab mysalyny ýene bir gezek göz önüne getiriň. Kaledoniýa meselesinde Russiýa Azerbaýjany goldaýar. Azerbaýjanyň hem öz gezeginde fransuz koloniýasyna goldawyny kesmejekdigini we hatda munuň üçin öz aç-ýalaňaç raýatynyň gazanjyny hasam gysmak arkaly Kaledoniýa kömek bermek boýunça ýörite fond açandygyny görenimizde, bu işleriň yzynyň ula ýazjakdygyny çaklamak kyn däl.

Galyberse-de, Azerbaýjanyň prezidenti Aliýewi «Fransiýanyň götüne geýmäge türsügi ýok. Parižiň kekirtlewüginini bekiräk gyssaň, Kaledoniýany garaşsyzlygyna ýetirmegiň onçakly erbedem bolmaz» ýaly sözper bilen salýutlaşmalaryň howada uçuşýan şertinde Bakunyň yza ädim ätjegini pikir etmek çakdanaşa samsyklaç ýagdaý bolardy...

Häzirlikçe bu gürrüňlere girmän Pawel Durowyň tussag astynda oturan wagtynda bolýan üýtgeşmeleri yzarlalyň...

Maýis ALIZADE.

Sişenbe, 27.08.2024 ý. Publisistika